

Dopisy Leninovi

Petr Kropotkin

1920

Obsah

První dopis Leninovi 3
Druhý dopis Leninovi 4

První dopis Leninovi

Dmitrov, 4.března 1920

Vážený Vladimíre Iljiči!

Několik zaměstnanců oddělení pošt a telegrafů ke mně přišlo se žádostí, abych vám připomněl jejich skutečně zoufalou situaci. Protože se tento problém netýká jen komisariátu pošt a telegrafů, ale obecných podmínek každodenního života v Rusku, spěšně jsem splnil jejich požadavek.

Vy samozřejmě víte, že vyžít v újezdu Dmitrov z jejich platu je naprosto nemožné. Z tohoto platu není ani možné koupit si pár pudů brambor, což vím ze své osobní zkušenosti. Prodávající žádají výměnou mýdlo a sůl, což obojí není. Od té doby, co se zvýšily ceny mouky – pokud vůbec nějakou seženete – je nemožné (si z onoho platu) zakoupit ani čtyři kila ječmene a dvě a půl kila žita. V krátkosti řečeno – bez dostatečných přidělů jsou zaměstnanci odsouzeni k jisté smrti hladem.

Mezitím však i za podobné ceny, hubené přiděly, které zaměstnanci pošt a telegrafů dostávali ze zásobovacího střediska pošt a telegrafů v Moskvě (podle dekretu z 15.srpna 1918: čtyři kilogramy ječmene pro zaměstnance a dva a půl kilogramu pro nezaměstnané členy rodiny) nepřišly po dobu posledních dvou měsíců. Lokální distribuční centra nemají žádné přiděly na rozdělování a výzvy zaměstnanců (125 osob v oblasti Dmitrova) směřované do Moskvy, zůstávají bez odpovědi. Před měsícem jeden ze zaměstnanců napsal vám osobně, ale dosud neobdržel žádnou odpověď.

Považuji za svoji povinnost podat svědectví o tom, že situace těchto zaměstnanců je skutečně zoufalá. Většina z nich doopravdy hladoví. Je to jasně patrné z jejich tváří. Mnoho z nich se chystá opustit domov, aniž by věděli kam půjdou. Mezitím – to vám říkám otevřeně – uvědoměle vykonávají svoji práci, sžili se se svým zaměstnáním a přijít o takové pracující by v žádném případě neprospělo místnímu životu.

Doplňím ještě, že v podobně zoufalé situaci se nacházejí celé kategorie dalších sovětských zaměstnanců.¹

Když celou záležitost shrnu, nemohu se vyhnout tomu, abych se Vám zmínil o něčem z obecné situace. Když žijete ve velkém centru – Moskvě – je nemožné vědět o skutečných podmínkách panujících v zemi. Abyste se dozvěděl pravdu o současných událostech, musíte žít v provinciích v úzkém kontaktu s každodenním životem, jeho potřebami a útrapami, s hladovějícími – dospělými i dětmi – kteří musí běhat sem tam po úřadech, aby dostali povolení koupit si lacinou petrolejku – a tak dále.

Pro nás nyní z těchto životních zkoušek existuje jen jedna cesta. Je nezbytné urychlit přechod k normálním životním podmínkám. Pokud budeme pokračovat ještě chvíli dosavadním směrem, řítíme se do krvavé katastrofy. Spojenecké lokomotivy ani export ruského obilí, konopí, lnu, kožešin a dalších pro nás nepostradatelných věcí obyvatelstvu nepomůže.

Jedna věc je nepopiratelná. Dokonce i kdyby byla diktatura jedné strany správným prostředkem na zasazení smrtící rány kapitalistickému systému (o čemž silně pochybuji), je nicméně škodlivá vzhledem k vytvoření nového socialistického systému. Co je nezbytné a potřebné, jsou lokální instituce a lokální síly, ale nikde žádné nejsou. Namísto toho kamkoli se obrátíte, najdete lidi, kteří nikdy nic nevěděli o skutečném životě, páchají nejtěžší chyby, za které se platí tisíce životů a zpusťšením celých újezdů.

Vezměte si například zásobování palivovým dřívím nebo loňskou setbu...

---

¹ Již počátkem roku 1918 sám Lenin podpořil myšlenku vybudovat v Petrohradě speciální restauraci pro stranickou nomenklaturu, nepřístupnou veřejnosti. Životní standart bolševické elity se již v roce 1918 drasticky lišil od těch, v jejichž jménu údajně vládla – dělníků a rolníků. Straničtí členové měli vyšší platy, speciální přiděly, ubytování v domech i hotelech zdarma, přístup do exkluzivních obchodů a nemocnic, soukromé chaty, automobil se šoférem, dopravu první třídou a dovolené v zahraničí, nemluvě o nesčetných dalších privilegiích, vyhrazených kdysi pro carskou rodinu. V Kremlu a ve speciálních stranických hotelech jako Nacionál a Metropol v centru Moskvy, bydlelo na 5000 bolševiků s rodinami. Kremelské soukromé byty měly k ruce servis o 2000 lidí, s vlastním obchodním komplexem, včetně kadeřníka a sauny, nemocnic a jeslí a rozměrnou restauraci s kuchaři, vyškolenými ve Francii. Jejich domácí rozpočet v roce 1920, kdy byly veškeré tyto služby poskytovány zdarma, převyšoval objemem rozpočet sociální péče pro celou Moskvu. V Petrohradě bydleli nejvyšší straničtí šéfové v hotelu Astorie. Ze svých apartmá si mohli zavolat, aby je obsloužil „soudruh číšník“, vycvičený k tomu, aby srazil podpatky a oslovoval je „soudruhu pane“... Hotel před veřejností střežila skupina urostlých ochránců v černých kožených bundách. Večer stály před hotelovým vchodem seřazené automobily, které odvážely privilegované usedlíky do opery nebo do Smolného na banket... (pozn. AKA)

Bez účasti lokálních sil, bez organizace uspořádané zdola samotnými rolníky a dělníky, je nemožné vybudovat nový život.

Zdalo by se, že sověty mají sloužit přesně této funkci vytvoření organizace zezdola. Rusko se ale stalo Sovětskou republikou jen na papíře. Příliš a přebírání funkcí lidmi „strany“, což znamená většinou nováčky (ideologičtí komunisté se nacházejí většinou v městských centrech), již zničil vliv a konstruktivní energii nových slibných institucí – sovětů. V současnosti v Rusku vládnou stranické výbory a ne sověty, jejichž struktura navíc trpí chybami byrokratické organizace.

Aby se Rusko dostalo ze současného chaosu, musí se navrátit ke tvořivému géniu lokálních sil, které podle mého názoru mohou být faktorem v procesu vytváření nového života. Čím dříve porozumíte nezbytnosti nastoupení této cesty, tím lépe. Bude mnohem pravděpodobnější, že potom lidé přijmou nové společenské formy života. Pokud bude přetrvávat současná situace, samotné slovo „socialismus“ se změní v nadávku. Právě to se stalo koncepci „rovnosti“ ve Francii po čtyřiceti letech vlády Jakobínů.

Se soudružskými pozdravy

P. Kropotkin

Druhý dopis Leninovi

Dmitrov (moskevská provincie), 21.prosince 1920

Vážený Vladimíre Iljiči!

V Izvestiji v Pravdě bylo otištěno oznámení, které zveřejňuje rozhodnutí sovětské vlády vzít jako rukojmí esery ze Savinkovy a Černovy skupiny, bělogvardějce z nacionalistického a taktického centra a Wrangelovy důstojníky a v případě pokusu o atentát na vůdce sovětského režimu je „nemilosrdně zlikvidovat“.

Opravdu už mezi vámi není nikdo, kdo by vašim soudruhům naléhavě připomněl, že podobné metody představují návrat do nejhoršího období středověku a náboženských válek a jsou jen ke škodě lidem, kteří si předsevzali vytvořit budoucí společnost na komunistických základech? Každý, komu je drahá budoucnost komunismu, by se měl vyhnout podobným metodám.

Jak je možné, že nikdo z vás veřejně nevysvětlil, co je to vlastně rukojmí? Rukojmí je uvězněno nikoli v rámci trestu za nějaký zločin. Rukojmí je drženo, aby mohli být nepřátelé vydírání jeho smrtí. „Pokud zabijete někoho z nás, zabijeme my někoho z vás.“ Není to ale to samé, jako vést člověka každé ráno na popraviště a nahoře mu říct: „Vlastně počkejte, dnes ještě ne...“?

Copak soudruzi nechápete, že se jedná o předeheru k legalizaci mučení rukojmích a jejich rodin?

Doufám, že mi někdo z vás neřekne, že lidé u moci to také nemají lehké. Dnes se již i mezi králi nacházejí tací, kteří považují možnost atentátu za „riziko povolání“.

Revolucionáři na sebe berou odpovědnost bránit se před soudem, znamenajícím hrozbu pro jejich životy (Louise Michelová si nevybrala tuto cestu) nebo odmítnout být perzekvováni jako Malatesta nebo Voltairine de Cleyre.

Dokonce i králové a papeži odmítli tak barbarský způsob sebeobrany, jakým je vzetí rukojmích. Jak se mohou apoštolové nového života a architekti nového sociálního pořádku uchýlit k takovým prostředkům obrany před nepřáteli?

Nebude to považováno za známku toho, že považujete svůj komunistický experiment za neúspěšný a že nezachraňujete vám tak drahý systém, ale pouze sami sebe?

Neuvědomujete si soudruzi, že vy, komunisté (i přes chyby které jste spáchali) byste měli pracovat pro budoucnost, a proto nesmíte pošpinit svoje dílo činy tak blížkými primitivnímu teroru? Musíte vědět, že přesně tyto činy, provedené revolucionáři v minulosti učinily nové komunistické počiny tak obtížnými.

Věřím, že ti lepší z vás si váží více komunismu než svých vlastních životů. Pomyšlení na budoucnost vás musí přimět odvolat podobná opatření.

I přes všechny vážné chyby o kterých, jak tušíte, velmi dobře vím, znamenala Říjnová revoluce ohromný pokrok. Ukázala, že sociální revoluce není nemožná, jak si začínali myslet lidé v Západní Evropě. I přes všechny její chyby přináší pokrok na cestě směrem k rovnosti, který nesmí být narušen pokusy vrátit se do minulosti.

Proč tedy tlačíte revoluci na cestu vedoucí k její zkáze kvůli zlům, jež v žádném případě nejsou vrozená socialismu ani komunismu, ale představují přežívající starý řád a starou svévoli nekontrolovatelné všežravé moci?

P. Kropotkin

Petr Kropotkin
Dopisy Leninovi
1920

Získáno 3. 6. 2023 z <https://proletarchiv.yolasite.com/>
přeložil a připravil PW; Zdroj: <http://aka.anarchokomunismus.org/?page=texty&text=109>. Archivováno: https://web.archive.org/web/20230000000000*/https://aka.anarchokomunismus.org/?page=texty&text=

anarchistickaknihovna.org